

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. október 17.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Biometrikus útleve — Ujjlenyomatok — 2252/2004/EK rendelet — 1. cikk, (2) bekezdés — Érvényesség — Jogi alap — Az elfogadásra irányuló eljárás — Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikke — A magánélet tiszteletben tartásához való jog — A személyes adatok védelméhez való jog — Arányosság”

A C-291/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (Németország) a Bírósághoz 2012. június 12-én érkezett, 2012. május 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

Michael Schwarz

és

a **Stadt Bochum**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Safjan, J. Malenovský (előadó), U. Løhmus, és A. Prechal bírák,
főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. március 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. Schwarz személyesen, valamint a képviseletében W. Nešković Rechtsanwalt,
- a Stadt Bochum képviseletében S. Sondermann, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviseletében U. Rösslein és P. Schonard, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében I. Gurov és Z. Kupčová, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében B. Martenczuk és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2013. június 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. május 6-i 444/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 142., 1. o.; helyesbítés: HL L 188., 127. o.) módosított, a tagállamok által kiállított útlevélek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról szóló, 2004. december 13-i 2252/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 385., 1. o.; a továbbiakban: 2252/2004 rendelet) 1. cikke (2) bekezdésének érvényességére vonatkozik.
- 2 A jelen kérelmet az M. Schwarz és a Stadt Bochum (bochumi települési önkormányzat) között arra vonatkozóan folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy a Stadt Bochum megtagadta, hogy anélkül állítson ki M. Schwarz számára útlevelet, hogy egyidejűleg ujjlenyomatvételre kerüljön sor az ujjlenyomatok ezen útlevélén történő tárolása céljából.

Jogi háttér

- 3 A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 375. o.) 2. cikke a következőket írja elő:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- a) »személyes adat« az azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintettre«) vonatkozó bármely információ; az azonosítható személy olyan személy, aki közvetlen vagy közvetett módon azonosítható, különösen egy azonosító számmal vagy a személy fizikai, fiziológiai, szellemi [helyesen: mentális], gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitására vonatkozó egy vagy több tényezőre történő utalás révén;
- b) »személyes adatok feldolgozása« (»feldolgozás«) a személyes adatokon automatikus vagy nem automatikus módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, azaz gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, visszakeresés, betekintés [helyesen: lekérdezés], felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel révén, összehangolás vagy összekapcsolás, zárolás, törlés, illetve megsemmisítés;

[...]”

- 4 A 95/46 irányelv 7. cikkének e) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel [helyesen: kezelhetők], ha:

[...]

e) az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] közérdekből elvégzendő feladat végrehajtásához vagy az adatkezelőre, illetve az adatokról tudomást szerző harmadik félre ruházott hivatali hatáskör gyakorlásához szükséges [helyesen: illetve azon harmadik félre ruházott közhatalmi hatáskör gyakorlásához szükséges, akivel az adatokat közölték].”

5 A 2252/2004 rendelet (2)–(3) és (8) preambulumbekkezdése kimondja:

„(2) 2000. október 17-én a tagállamok kormányai Tanács keretében ülésező képviselőinek [az 1981. június 23-i, az 1982. június 30-i, az 1986. július 14-i, valamint az 1995. július 10-i állásfoglalásokat az útlevélek és úti okmányok biztonsági jellemzői tekintetében történő kiegészítéséről szóló] állásfoglalása [HL C 310., 1. o.] minimum biztonsági követelményeket vezetett be az útlevélek tekintetében. Helyénvaló ezen állásfoglalásnak most egy közösségi intézkedéssel történő felülvizsgálata a célból, hogy az útlevélekre és úti okmányokra vonatkozó fokozott, harmonizált biztonsági előírások elérésével azok meghamisítással szembeni védelme biztosított legyen. Ezzel egyidejűleg az útlevélekbe és úti okmányokba biometrikus azonosítókat kell beilleszteni annak érdekében, hogy az okmány és annak valódi birtokosa között megbízható kapcsolat jöjjön létre.

(3) A biztonsági jellemzők harmonizálása és a biometrikus azonosítók beillesztése a jövőbeni európai szintű fejlődés fényében fontos lépést jelent az új elemek használata felé; a csalárd felhasználás elleni védelem biztosításához való fontos hozzájárulásként biztonságosabbá válnak az úti okmányok, és megbízhatóbb kapcsolat létesül az útlevél vagy úti okmány és annak birtokosa között. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) előírásait és különösen a 9303-es dokumentumban megállapított, a géppel olvasható úti okmányokra vonatkozó előírásokat figyelembe kell venni.

[...]

(8) Az útlevélekkel és úti okmányokkal összefüggésben feldolgozandó [helyesen: kezelendő] személyes adatok tekintetében a [95/46] irányelvet kell alkalmazni. Biztosítani kell, hogy az útlevélek e rendeletben és ennek mellékletében előírtakon, illetve a megfelelő úti okmányban említetteken kívül semmiféle további információt ne tartsanak.

6 A 444/2009 rendelet (5) preambulumbekkezdése szerint:

„A [2252/2004] rendelet előírja, hogy okmánykiadás céljából a biometrikus adatokat az útlevélek és úti okmányok tárolóelemeiben kell összegyűjteni és tárolni. Ez nem sérti ezen adatoknak a tagállamok jogszabályai szerint történő egyéb felhasználását és tárolását. A [2252/2004] rendelet nem teremt jogalapot ezen adatok tárolására alkalmas adatbázisok létrehozására és fenntartására a tagállamokban, ami szigorúan a nemzeti jog hatáskörébe tartozik.”

7 A 2252/2004 rendelet 1. cikkének (1)–(2a) bekezdése szerint:

„(1) A tagállamok által kiállított útlevélek és úti okmányok megfelelnek a mellékletben meghatározott minimum biztonsági előírásoknak.

[...]

(2) Az útlevéleknek és úti okmányoknak magukban kell foglalniuk egy arcképet tartalmazó, magas biztonsági fokú tárolóelemet. A tagállamoknak az okmányba kell foglalniuk – interoperábilis formátumban – két, sík felületen levett ujjlenyomatot is. Az adatokat védelemmel kell ellátni, a tárolóelemnek pedig megfelelő kapacitással kell rendelkeznie az adatok sértetlenségének, valódiságának és bizalmas jellegének garantálásához.

(2a) A következő személyek mentesülnek az ujjlenyomat-adási kötelezettség alól:

a) a 12 életévüket be nem töltött gyermekek.

[...]

b) azok a személyek, akiknél az ujjlenyomat vétele fizikailag lehetetlen.

[...]”

8 E rendelet 2. cikkének a) pontja a következőt írja elő:

„Az 5. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően az útlevélre és úti okmányokra vonatkozó további [...] műszaki előírásokat kell megállapítani a következőkkel kapcsolatosan:

a) további biztonsági jellemzők és követelmények, ideértve a hamisítás és meghamisítás elleni emelt szintű előírásokat”.

9 Az említett rendelet 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az 5. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban a 2. cikkben említett előírások titkosnak nyilváníthatók, és nem hozhatók nyilvánosságra. Ebben az esetben ezek csak a tagállamok által kijelölt, a nyomtatásért felelős szervek, valamint a tagállamok vagy a[z Európai] Bizottság által megfelelően felhatalmazott személyek számára hozzáférhetők.”

10 Ugyanezen rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A biometrikus adatokat okmánykiadás céljából az útlevél és úti okmányok tárolóelemeiben kell összegyűjteni és tárolni. E rendelet alkalmazásában az útlevélben és az úti okmányokban található biometrikus jellemzők kizárólag a következők ellenőrzésére használhatók fel:

a) az útlevelel vagy úti okmány valódisága;

b) az útlevelel vagy úti okmány birtokosának személyazonossága közvetlenül hozzáférhető, összehasonlítható jellemzők segítségével, amennyiben az útlevél és úti okmányok felmutatásáról jogszabály rendelkezik.

A további biztonsági jellemzők ellenőrzését a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [HL L 105., 1. o.] 7. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül kell elvégezni. Az egyezés hiánya önmagában nem befolyásolja az útlevelelnek vagy az úti okmánynak a külső határok átlépése céljából való érvényességét.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

11 M. Schwarz útlevelel kiállítását kérte a Stadt Bochumtól, megtagadta ugyanakkor, hogy ez alkalommal ujjlenyomatot vegyenek tőle. Mivel a Stadt Bochum elutasította kérelmét, M. Schwarz keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy az rendelje el a városnak, hogy ujjlenyomat vétele nélkül állítson ki számára útlevélet.

12 E bíróság előtt M. Schwarz vitatja az útlevélet kérelmező személyek ujjlenyomatai vételének kötelezettségét bevezető 2252/2004 rendelet érvényességét. Azzal érvel, hogy ez a rendelet nem megfelelő jogalapra épül, és hogy eljárási szabálytalanság kíséri. Ezen túlmenően az említett rendelet

1. cikkének (2) bekezdése sérti az – általánosságban – az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) a magánélethez való joggal kapcsolatos 7. cikkében, másrésről pedig – konkrétan – a Charta 8. cikkében megállapított, a személyes adatok védelméhez való jogot.

- 13 E körülményekre tekintettel a Verwaltungsgericht Gelsenkirchen úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„Érvényes-e a [2252/2004 rendelet] 1. cikkének (2) bekezdése?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 14 Az előzetes döntéshozatali kérelemmel összefüggésben értelmezett kérdésével a nemzeti bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése érvénytelen-e azon az alapon, hogy először is ez a rendelet nem megfelelő jogalapra épül, másodszor hogy az említett rendelet elfogadására irányuló eljárást szabálytalanság kísérte, harmadszor pedig hogy ugyanezen rendelet 1. cikkének (2) bekezdése sérti a rendeletnek megfelelően kiadott útlevélek birtokosainak bizonyos alapvető jogait.

A 2252/2004 rendelet jogalapjáról

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy a 2252/2004 rendeletet el lehetett-e fogadni az EK 62. cikk 2. pontjának a) alpontja alapján, mivel ez a rendelkezés nem említ kifejezetten az uniós polgárok számára kiállított útlevéllel és úti okmányokkal (a továbbiakban: útlevélek) kapcsolatos kérdések szabályozására irányuló hatáskört.
- 16 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az EK 62. cikk 2. pontja a) alpontjának az 1999. május 1-jétől 2009. november 30-ig alkalmazandó változata – amely alapján a 2252/2004 rendeletet elfogadták – az EK-Szerződésnek a „Vízumok, menekültügy, bevándorlás és a személyek szabad mozgására vonatkozó egyéb politikák” címet viselő IV. címének részét képezte. Ez a rendelkezés előírta, hogy az Európai Unió Tanácsa az EK 67. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően az Amszterdami Szerződés hatálybalépését követő ötéves időszakon belül „intézkedéseket fogad el a tagállamok külső határainak átlépésére vonatkozóan, amelyek meghatározzák [...] az ilyen határoknál a személyek ellenőrzése során a tagállamok által követendő szabályokat és eljárásokat”.
- 17 Mind az EK 62. cikk 2. pontja a) alpontjának szövegéből, mind pedig a rendelkezés által elérni kívánt célkitűzésből kitűnik, hogy az feljogosította a Tanácsot az Európai Unió külső határain a határt átlépő személyek személyazonosságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések lefolytatásának szabályozásával. Lévéen hogy az említett vizsgálat szükségszerűen magában foglalja a személyazonosság megállapítását lehetővé tevő okmányok bemutatását, az EK 62. cikk 2. pontjának a) alpontja az ilyen dokumentumokkal és – különösen – az útlevéllel kapcsolatos normatív rendelkezések elfogadására hatalmazta fel a Tanácsot.
- 18 Azt a kérdést illetően, hogy ez a cikk feljogosította-e a Tanácsot az útlevéllel az uniós polgárok számára történő kiadásával kapcsolatos szabályokat és eljárásokat meghatározó intézkedések elfogadására, meg kell állapítani egyrésről, hogy ugyanez a cikk a „személyek” ellenőrzésére hivatkozik, anélkül hogy ezt tovább pontosítaná. Ily módon úgy kell tekinteni, hogy ennek a rendelkezésnek nemcsak harmadik országok állampolgáira, hanem egyúttal az uniós polgárokra, következésképpen ez utóbbiak útlevélleire is vonatkoznia kellett.
- 19 Másrésről – amint azt egyébként a Bizottság által benyújtott, az európai uniós polgárok útlevéllel biztonságai jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat [COM(2004) 116 végleges] indokolása megerősíti – ezen útlevéllel biztonságai előírásainak

harmonizálása annak elkerülése céljából bizonyulhat szükségesnek, hogy az útlevelek a harmadik országok állampolgárai számára kiállított vízumformátum és egységes tartózkodási engedély tekintetében előírtaknál kevésbé tökéletes biztonsági jellemzőkkel rendelkezzenek. E feltételek mellett úgy kell tekinteni, hogy az uniós jogalkotó hatáskörrel rendelkezik az uniós polgárok útlevelei tekintetében egyenértékű biztonsági jellemzők előírására, amennyiben ez a hatáskör lehetővé teszi annak elkerülését, hogy az útlevelek hamisítás vagy csalárd felhasználás célpontjává váljanak.

- 20 A fentiekből következik, hogy az EK 62. cikk 2. pontjának a) alpontja megfelelő joggal szolgál a 2252/2004 rendeletnek – és különösen 1. cikke (2) bekezdésének – az elfogadásához.

A 2252/2004 rendelet elfogadására irányuló eljárásról

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az EK 67. cikk (1) bekezdésében előírt eljárási követelményekre tekintettel érvényes-e a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése. E tekintetben az alapeljárás felperesének érvelésére hivatkozik, aki úgy véli, hogy – az e rendelkezésben előírtakkal ellentétben – a jogalkotási eljárás keretében nem konzultáltak megfelelően az Európai Parlamenttel. Véleménye szerint a Bizottságnak a konzultáció céljából a Parlamenthez benyújtott javaslata a tagállamok számára egyszerű lehetőségként írta elő ujjlenyomatok képeinek az útleveleken való tárolását, ez utóbbi viszont – a Parlamenttel folytatott konzultáció után – kötelezettséggé vált. Az ilyen módosítás alapvető, ekként pedig az EK 67. cikk értelmében a Parlamenttel folytatott újabb konzultációra lett volna szükség.
- 22 Mindazonáltal nem vitatott, hogy a 444/2009 rendelettel a 2252/2004 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének helyébe olyan új szöveg lépett – amelynek tárgyában nem konzultáltak a Parlamenttel –, amely új szöveg megismétli az ujjlenyomatok képeinek az útlevelekben való tárolására irányuló kötelezettséget. Mivel a 444/2009 rendeletet kell alkalmazni az alapeljárás tényállására, továbbá mivel azt az együttdöntési eljárásnak megfelelően, ekként pedig a Parlament mint társjogalkotó teljes körű részvételével fogadták el, hatástalannak bizonyul az érvénytelenség állítólagos indoka.

A magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogokról

- 23 Elsősorban azt kell megvizsgálni, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében előírt ujjlenyomatvétel és az ujjlenyomatok útlevelekben való megőrzése a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogok megsértését képezi-e. Igenlő válasz esetén ellenőrizni kell, hogy a jogok ehhez hasonló sérelme igazolható-e.

A sérelem fennállásáról

- 24 A Charta 7. cikke többek között azt írja elő, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magánéletét tiszteletben tartsák. 8. cikkének (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.
- 25 Ezen – együttesen értelmezett – rendelkezésekből következik, hogy főszabály szerint az említett jogok sérelmét képezheti a személyes adatoknak harmadik személyek általi bármely kezelése.
- 26 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra egyrésről, hogy a magánülethez való jognak a személyes adatok kezelése tekintetében történő tiszteletben tartása az azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó bármely információra vonatkozik (a C-92/09. és C-93/09. sz., Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben 2010. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-11063. o.] 52. pontja, valamint a C-468/10. és C-469/10. sz., ASNEF és FECMD egyesített ügyekben 2011. november 24-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12181. o.] 42. pontja).

- 27 Az ujjlenyomatok e fogalomba tartoznak, mivel objektíven tartalmazznak természetes személyekre vonatkozó egyedi információkat és lehetővé teszik személyazonosságuk pontos meghatározását (lásd ebben az értelemben különösen az Emberi Jogok Európai Bíróságának a 2008. december 4-i, S. és Marper kontra Egyesült Királyság ítéletét, Ítéletek és Határozatok Tára 2008-V, 213. o., 68. és 84. §).
- 28 Másfelől – amint az a 95/46 irányelv 2. cikkének b) pontjából kitűnik – a személyes adatok kezelésének minősül az ezen adatokon valamely harmadik személy által végzett bármely művelet, azaz azok gyűjtése, rögzítése, tárolása, az azokba való betekintés, illetve azok felhasználása.
- 29 A 2252/2004 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének alkalmazása azt vonja maga után, hogy a nemzeti hatóságok leveszik az érintett személyek ujjlenyomatait, valamint hogy azokat az útlevél tárolóelemében megőrzik. Ennélfogva az ehhez hasonló intézkedéseket a személyes adatok kezelésének kell tekinteni.
- 30 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy az ujjlenyomatoknak a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése által szabályozott, nemzeti hatóságok általi levétele és megőrzése a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogok megsértését képezi. Ennélfogva ellenőrizni kell, hogy a jogok ehhez hasonló sérelme igazolható-e.

Az igazolhatóságról

- 31 A Charta 8. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy a személyes adatokat csak az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni.
- 32 Ami mindenekelőtt az útlevelek kérelmezőinek az ujjlenyomataik levételével kapcsolatos hozzájárulására vonatkozó feltételt illeti, megjegyzendő, hogy főszabály szerint az útlevél birtoklása az uniós polgárok számára elengedhetetlen különösen ahhoz, hogy harmadik országokba utazzanak, valamint hogy e dokumentumnak a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése alapján ujjlenyomatokat kell tartalmaznia. Ily módon az utazni kívánó uniós polgárok nem kifogásolhatják szabadon ujjlenyomataik kezelését. E feltételek mellett nem tekinthető úgy, hogy az útlevelek kérelmezői hozzájárultak az ehhez hasonló kezeléshez.
- 33 Azután az ujjlenyomatok valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból történő kezelésének igazolhatóságát illetően mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 7. és 8. cikkében biztosított jogok nem korlátlan jogosultságokat jelentenek, hanem azokat a társadalomban betöltött szerepük alapján kell megítélni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben hozott ítélet 48. pontját, valamint a C-543/09. sz. Deutsche Telekom ügyben 2011. május 5-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-3441. o.] 51. pontját).
- 34 A Charta 52. cikkének (1) bekezdése ugyanis lehetővé teszi e jogok gyakorlásának korlátozását, feltéve hogy a korlátozást törvény írja elő, valamint hogy arra e jogok lényeges tartalmának és az arányosság elvének tiszteletben tartásával kerül sor, továbbá a korlátozás elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.
- 35 A jelen ügyben nem vitatott először is az, hogy az útlevelek kiállításával összefüggésben az ujjlenyomattól és az ujjlenyomatok megőrzéséből eredő korlátozást – a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében – törvényben előírtnak kell tekinteni, mivel e műveleteket a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése írja elő.

- 36 Másodszer, ami az említett korlátozás alapjául szolgáló általános érdekű célkitűzést illeti, a 2252/2004 rendelet 1. cikkének – a rendelet (2) és (3) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett – (2) bekezdéséből kitűnik, hogy ez a rendelkezés különösen két pontosan meghatározott cél elérésére irányul, amelyek közül az első az útlevél-hamisítás megelőzése, a második pedig az útlevelek csalárd felhasználásának – azaz jogosultjaiktól eltérő személyek általi használatuknak – a megakadályozása.
- 37 E célok elérése érdekében az említett rendelkezés következképpen különösen arra törekszik, hogy megakadályozza személyeknek az Unió területére való jogellenes belépését.
- 38 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése az Unió által elismert általános érdekű célkitűzés elérésére irányul.
- 39 Harmadszor, a Bíróság rendelkezésére álló elemekből nem tűnik ki, továbbá nem is állították, hogy a jelen ügyben a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogok gyakorlása tekintetében alkalmazott korlátozások ne tartanak tiszteletben a jogok alapvető tartalmát.
- 40 Negyedszer, meg kell vizsgálni, hogy az említett jogok tekintetében alkalmazott korlátozások arányosak-e a 2252/2004 rendelettel elérni kívánt célokra, ekként pedig a személyek Unió területére való jogellenes belépésének megakadályozására irányuló célkitűzésre tekintettel. Ily módon azt kell megvizsgálni, hogy az e rendelet által alkalmazott eszközök alkalmasak-e ezen célok megvalósítására, és nem mennek-e túl az azok eléréséhez szükséges mértéken (lásd a fent hivatkozott Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben hozott ítélet 74. pontját).
- 41 Azt a kérdést illetően, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése alkalmas-e az útlevél-hamisítás megelőzésére irányuló cél elérésére, nem vitatott, hogy az ujjlenyomatok felettbb biztonságos tárolóelemen való, az e rendelkezésben előírt megőrzése technikai kifinomultsággal jár, ily módon alkalmas az útlevél-hamisítás kockázatának csökkentésére, valamint az útlevelek valódiságának a határokon történő ellenőrzésével megbízott hatóságok feladatának megkönnyítésére.
- 42 Az útlevelek csalárd felhasználásának megelőzésére irányuló célt illetően M. Schwarz azzal érvel, hogy a személyazonosság ujjlenyomatokkal történő vizsgálatának módszere nem alkalmas e cél elérésére, mivel gyakorlati alkalmazását hibák övezik. Az ujjlenyomatoknak ugyanis nincs két egyforma digitális másolata, így az e módszert alkalmazó rendszerek sem lesznek elegendően pontosak, ily módon nem elhanyagolható arányban eredményezik jogosulatlan személyek számára a beengedést, a jogosult személyek számára pedig a belépés megtagadását.
- 43 Meg kell azonban állapítani e tekintetben, hogy nem meghatározó az, hogy az említett módszer nem teljesen megbízható. Egyrésztől ugyanis jóllehet nem zárja ki teljes mértékben a jogosulatlan személyek számára a beengedést, elegendő, ha jelentős mértékben csökkenti az ilyen beengedések kockázatát ahhoz képest, ha ezt a módszert nem alkalmaznák.
- 44 Másrésztől, nem vitatott ugyan, hogy a személyazonosság ujjlenyomatokkal történő vizsgálata módszerének alkalmazása azzal a kockázattal jár, hogy kivételesen előfordulhat, hogy jogosult személyek számára tagadják meg tévesen a belépést, ez nem változtat azon, hogy az útlevél birtokosa ujjlenyomatai e dokumentumban szereplő adatokkal való egyezőségének hiánya – a 2252/2004 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében előírtaknak megfelelően – nem jelenti azt, hogy az érintett személy esetében automatikusan megtagadják az Unió területére való belépést. Az egyezés hiányának egyetlen következménye, hogy felhívja a hatáskörrel rendelkező hatóságok figyelmét az érintett személyre, vele szemben pedig személyazonosságának végleges megállapítására irányuló mélyreható ellenőrzést eredményez.

- 45 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében előírt ujjlenyomatvétel és az ujjlenyomatok megőrzése alkalmas az e rendelet által kívánt célok – ekként pedig a személyek Unió területére történő jogellenes belépésének megakadályozására irányuló célkitűzés – megvalósítására.
- 46 Ami azután az adatok ilyen kezelése szükségszerű jellegének vizsgálatát illeti, a jogalkotó különösen azt köteles vizsgálni, hogy szóba jöhetnek-e olyan intézkedések, amelyek kevésbé sértik a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat, miközben hatékonyan hozzájárulnak a szóban forgó uniós szabályozás céljainak megvalósításához (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben hozott ítélet 86. pontját).
- 47 Ezzel összefüggésben az útlevelek csalárd felhasználással szembeni védelmére irányuló célt illetően elsősorban azt kell megvizsgálni, hogy az ujjlenyomatvétellel kapcsolatos intézkedés jelentette sérelem nem megy-e túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéken.
- 48 E tekintetben emlékeztetni kell arra egyfelől, hogy az ujjlenyomatvétel pusztán két ujj lenyomatának levételéből áll. Ezt a két ujjat egyébként rendszerint mások is láthatják, tehát nem intim jellegű műveletről van szó. Ez a művelet nem okoz különösebb testi vagy lelki kellemetlenséget sem az érdekelt számára, mint ahogyan az arckép készítése sem.
- 49 Igaz ugyan, hogy ujjlenyomatvételre az arckép készítése mellett kerül sor. A személyek személyazonosságának megállapítására irányuló e két együttes művelet azonban nem tekinthető úgy *a priori*, mint amelyek a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat jelentősebb mértékben sértik annál, mint ha e műveleteket külön-külön tekintenék.
- 50 Ily módon az alapeljárást illetően a Bírósághoz benyújtott iratok alapján egyáltalán nem lehet megállapítani, hogy e jogok nagyobb mértékű sérelmét eredményezné pusztán az, hogy az ujjlenyomatvételre és az arcképkészítésre egyidejűleg kerül sor.
- 51 Másfelől meg kell állapítani, hogy az ujjlenyomatvételnél a Bíróság előtti eljárás során hivatkozott egyetlen valódi alternatívája az íriszfelismerés. Márpedig a Bírósághoz benyújtott iratokból egyáltalán nem következik az, hogy ezen utóbbi eljárás az ujjlenyomatvételnél kevésbé sértene a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat.
- 52 Ezen túlmenően e két utóbbi módszer hatékonyságát illetően nem vitatott az, hogy az íriszfelismerésen alapuló módszer technikai fejlettségének szintje még nem éri el az ujjlenyomatokon alapuló módszer technikai fejlettségének szintjét. Az íriszfelismerés egyébként jelenleg érezhetően költségesebb, mint az ujjlenyomatok összehasonlítása, ekként pedig kevésbé alkalmas arra, hogy általános körűen alkalmazzák.
- 53 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a Bíróság nem szerzett tudomást olyan intézkedések meglétéről, amelyek eléggé hatékonyan tudnának hozzájárulni az útlevelek csalárd felhasználással szembeni védelmére irányuló célhoz, és amelyek ugyanakkor az ujjlenyomatokon alapuló módszernél kevésbé sértene a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat.
- 54 Másodsorban ahhoz, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése valamely ehhez hasonló cél tekintetében igazolt legyen, szükséges még az is, hogy ne járjon a levett ujjlenyomatok olyan kezelésével, amely túlmenne az említett cél eléréséhez szükséges mértéken.
- 55 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a jogalkotónak gondoskodnia kell arról, hogy léteznek az ezen adatoknak a nem megfelelő és visszaélésszerű kezeléssel szembeni védelmére irányuló különös garanciák (lásd ebben az értelemben az Emberi Jogok Európai Bírósága fent hivatkozott S. és Marper kontra Egyesült Királyság ítélet 103. §-át).

- 56 Ezt a kérdést illetően megjegyzendő egyrészről, hogy a 2252/2004 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése kifejezetten pontosítja, hogy az ujjlenyomatok kizárólag az okmány valódiságának, valamint birtokosa személyazonosságának ellenőrzése céljából használhatók fel.
- 57 Másrészt ez a rendelet védelmet biztosít ujjlenyomatokat tartalmazó adatok fel nem jogosított személyek általi leolvasásának kockázatával szemben. E tekintetben az említett rendelet 1. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az érintett adatokat az útleveél kiemelten biztonságos tárolóelemén őrzik meg.
- 58 A kérdést előterjesztő bíróság azonban a vizsgált perspektívában arra kíván választ kapni, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése arányos-e annak kockázatára tekintettel, hogy ezeket az ugyancsak jó minőségű adatokat – az ujjlenyomatoknak az e rendelkezés alapján történő levételét követően – adott esetben központilag tárolják és az e rendeletben előírttól eltérő célokra használják.
- 59 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az ujjlenyomatok természetesen különös szereppel bírnak általánosságban a személyek személyazonosságának megállapításában. Ily módon a személyazonosság valamely meghatározott helyen levett ujjlenyomatoknak a valamely adatbázisban tárolt ujjlenyomatokkal való összevetése révén történő megállapítására szolgáló technikák lehetővé teszik egy bizonyos személy egy adott helyen tartózkodásának – akár bünygi nyomozás keretében, akár a személy közvetett megfigyelése céljából való – megállapítását.
- 60 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése az ujjlenyomatok megőrzését csupán maga az útleveél tekintetében írja elő, amely továbbra is jogosultjának kizárólagos birtokában marad.
- 61 Mivel ez a rendelet nem írja elő ezen ujjlenyomatok megőrzésének semmilyen más formáját, és semmilyen más eszközt, azt nem lehet akként értelmezni – amint azt a 444/2009 rendelet (5) preambulumbekzdése hangsúlyozza –, hogy jogalképt szolgálna a rendelet alapján gyűjtött adatok esetleges központosításához vagy az adatoknak a személyek Unió területére való jogellenes belépésének megakadályozására irányulótól eltérő célokra történő felhasználásához.
- 62 E feltételek mellett az ehhez hasonló központosítás esetleges megtörténtével összefüggő kockázatokra vonatkozóan a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott érvek semmi esetre sem érinthetik az említett rendelet érvényességét, és azokat adott esetben az ujjlenyomatok központosított adatbázisát előíró jogszabállyal szemben a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtt indított keresettel összefüggésben kellene megvizsgálni.
- 63 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése nem jár az ujjlenyomatok olyan kezelésével, ami túlmegy az útlevelek csalárd felhasználással szembeni védelmére irányuló cél megvalósításához szükséges mértéken.
- 64 Következésképpen a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdéséből eredő sérelmet az útlevelek csalárd felhasználással szembeni védelmére irányuló cél igazolja.
- 65 E feltételek mellett már nem szükséges vizsgálni azt, hogy az említett rendelettel alkalmazott eszközök jellegüket tekintve szükségesek-e az útlevelek hamisításának megelőzésére irányuló másik célra tekintettel.
- 66 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy annak vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőket, amelyek érintenék a 2252/2004 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének érvényességét.

A költségekről

- ⁶⁷ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az előterjesztett kérdés vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőket, amelyek érintenék a 2009. május 6-i 444/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a tagállamok által kiállított útlevelek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról szóló, 2004. december 13-i 2252/2004/EK tanácsi rendelet 1. cikke (2) bekezdésének érvényességét.

Aláírások